

ΙΣΤΟΡΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Καθηγητής: Αντώνης Μαστραπάς

ΕΡΓΑΣΙΑ 4η

Αφού μελετήσετε, από την ενότητα **2.2 Αρχαϊκή εποχή**, τις υποενότητες *Τα πολιτεύματα – Οι περσικοί πόλεμοι* (σ. 92-94, 96-97) να είστε σε θέση να απαντήσετε στα ακόλουθα θέματα-ερωτήσεις:

- (1) ποιοι λόγοι καθόρισαν τη μορφή του πολιτεύματος στις ελληνικές πόλεις-κράτη και ποιο είναι το θεωρητικό σχήμα των μεταβολών τους;
- (2) να εξηγήσετε ποια μορφή πολιτεύματος επικράτησε αρχικά στις πόλεις-κράτη και ποιο είχαν την εξουσία;
- (3) να προσδιορίσετε τους παράγοντες που επέφεραν την κρίση στις αριστοκρατικές κοινωνίες;
- (4) να εξηγήσετε τον ιστορικό όρο οπλιτική φάλαγγα;
- (5) με ποιο τρόπο αντιμετώπιστηκε η κρίση που προέκυψε στα τέλη του 7ου αι. π.Χ. και τις αρχές του 6ου αι. π.Χ. από τις διαφορές ανάμεσα στους ευγενείς από τη μία πλευρά και στους πλούσιους και το πλήθος από την άλλη;
- (6) ποιες πολιτειακές αλλαγές επέφερε η καταγραφή των νόμων;
- (7) πώς επιβλήθηκαν τυραννικά καθεστώτα και ποιος ήταν ο τρόπος διακυβέρνησής τους;
- (8) ποια είναι τα γνωρίσματα του δημοκρατικού πολιτεύματος, που ξεκίνησε την ιστορική του πορεία στα τέλη του 6ου αι. π.Χ.;
- (9) ποιο σύστημα διακυβέρνησης επικράτησε κατά την αρχαϊκή εποχή στην Αθήνα και την Σπάρτη.

Δείτε ακόμη για την οπλιτική φάλαγγα: <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8974>

1η Γραπτή εργασία

Να μελετήσετε το ακόλουθο κείμενο και τις παραστάσεις από την εικονογράφηση των παρακάτω αγγείων, και να εξηγήσετε ποιο είναι το θέμα τους και για ποιο λόγο προβάλλεται στην τέχνη εκείνης της εποχής.

Κείμενο

Εμπρός ο καθένας, αφού δρασκελίσει, ας μένει στη θέση του με τα δυο του πόδια σταθερός πάνω στη γη, δαγκώνοντας τα χείλη του με τα δόντια, και αφού καλύψει με το κοίλο μέρος πλατιάς ασπίδας τους μηρούς και τις κνήμες από την κάτω μεριά, ακόμα το στέρνο και τους ώμους. Με το δεξί το χέρι ας τινάζει βαρύ δόρυ και ας κουνάει το φοβερό λοφίο (της περικεφαλαίας) πάνω στο κεφάλι. Συμμετέχοντας σε πολεμικά έργα ας διδάσκεται να πολεμά και ας μη στέκεται έξω από τον χώρο που πέφτουν τα βέλη κρατώντας την ασπίδα, αλλά ο καθένας πλησιάζοντας πολύ κοντά με μακρύ δόρυ ή με ξίφος χτυπώντας ας φονεύει τον εχθρό, και αφού βάλει το πόδι του απέναντι στο πόδι του άλλου και στηρίζει την ασπίδα του απέναντι στην ασπίδα και το λοφίο του στο λοφίο και την περικεφαλαία στην περικεφαλαία και το στέρνο

του στο στέρνο αφού πλησιάσει, ας πολεμάει εναντίον του εχθρού κρατώντας τη λαβή του ξίφους ή μακρού δόρυ.

Τυρταίος, *Προς Ηρακλείδα* 21-34 (Ο Τυρταίος έζησε τον 7^ο αι. π.Χ.)

ΟΠΛΙΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΓΑ

Αγγείο Chigi:
Λεπτομέρεια από
την παράσταση
(β' μισό 7ου αι.
π.Χ.)

Απεικονίζει
σκήνη της
νέας
πολεμικής
τακτικής που
καθιέρωσε η
οπλιτική
φάλαγγα.

(Ρώμη, Μουσείο
Βίλλα Τζούλια)

αρύβαλλος McMillan

- Αγγείο μικρών διαστάσεων, μόλις 7 εκ., κορινθιακού εργαστηρίου
- Το αρχαιότερο μελανόμορφο αγγείο (μέσα 7^{ου} αι. π.Χ.)
- Πρόκειται για **ταφικό αγγείο** που περιείχε βάμμα, άρωμα ή αιθέριο έλαιο.
- Διακρίνεται για την κεραμική και ζωγραφική του αξία.
- Στο επάνω μέρος καταλήγει σε κεφάλι λιονταριού - **στοιχείο ανατολικό**.
- Ο λαιμός είναι διακοσμημένος με φοίνικες.
- Στο σώμα εικονίζονται τρεις σκηνές.

(Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο)

2η Γραπτή εργασία

Να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας για τη σημασία των περσικών πολέμων από τις πληροφορίες που παρέχουν τα παραθέματα του Ηροδότου Η, 144 και του Λυκούργου, Κατά Λεωκράτους, στη σ. 97 του βιβλίου.